

Vedtaksdato
21.12.2023

Vår referanse
2023/228

Saksbehandler
Birgit Espejord Jensen

VEDTAK NR 143/23 I TVISTELØSNINGSNEMNDA

Tvisteløsningsnemnda avholdt møte.

Ved behandlingen av saken var Tvisteløsningsnemnda sammensatt slik:

Faste medlemmer

Anne Marie Due, leder
Silje Hassellund Solberg, LO
Silje Stadheim Almestrand, NHO

Saken gjelder

Søknad om endring av Bedriftsdemokratinemndas vedtak av 1.februar 2016 for ORKLA ASA om endring av konsernordning etter reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer etter allmennaksjeloven § 6-5 og § 6-4, jf. § 6-35 og representasjonsforskriften §§ 17 46 og § 49.

Det ble truffet slikt vedtak:

Saksforhold

I brev datert 10. oktober 2023 fremsatte advokat Knut-Marius Sture i advokatfirmaet Arntzen De Besche, søknad om at tidligere Bedriftsdemokratineemndas vedtak av 1. februar 2016 for ORKLA ASA oppheves, og at nemnda fatter nytt vedtak som er tilpasset dagens konsernstruktur. Søknaden gjelder ansatterepresentasjon i morselskapet Orkla ASA sitt styre med ansatterepresentanter valgt fra de norske datterselskapene.

Bakgrunn for søknaden og selskapets struktur

Selskapet hevder at det har skjedd vesentlige endringer i Orkla ASA etter at dagens ordning for ansattes valg av styremedlemmer sist ble godkjent i vedtak BDN 12/86. Orkla ASA har i dag under 100 ansatte og konsernet omfattes dermed ikke lenger av allmennaksjeloven §§ 6-35 jf. 6-4 (3), og vesentlig beslutningsmyndighet er flyttet til porteføljeselskapene.

Orkla-konsernets ordning for representasjon i selskapenes styre ble første gang godkjent ved Bedriftsdemokratineemndas vedtak 8. februar 1996, og vedtaket er senere endret flere ganger for å tilpasse ordningen til endringer i konsernstrukturen, sist ved Bedriftsdemokratineemndas vedtak 21. januar 2016, saksnummer BDN 12/86 Orkla ASA. Orkla ASA har per nå fire ansatterepresentanter av totalt 11 styremedlemmer.

Orkla-konsernet er et konsern med totalt 54 selskaper. Konsernet er multinasjonalt med virksomheter i en rekke europeiske land. Morselskapet har forretningskontor i Oslo. Orkla-konsernet har omtrent 20500 ansatte, og det er ca. 90 ansatte i morselskapet Orkla ASA.

Konsernet har med virkning fra 1. mars 2023 endret sin drifts- og operativmodell. Tvisteløsningsnemnda godkjente den 28. juni 2023 ny konsernordning i Orkla konsernet i vedtak nr. 72/23. Endringene består i at Orkla ASA nå er et industrielt investeringsselskap hvor de 12 porteføljeselskapene er frittstående med egne selskapsstyrer med ansatterepresentasjon. Fire av disse porteføljene er organisert i en holding-struktur, der et holdingselskap i hvert underkonsern har til formål å drive virksomhet gjennom hel- eller deleide selskaper i Norge. Ordningen innebærer at de ansatte i porteføljeselskapene innenfor fastsatte valgkretser velger to styremedlemmer med varamedlemmer til styret i toppselskapene. I tillegg er det etablert kontaktutvalg med tillitsvalgte for hvert av disse porteføljeselskapene.

Styret i Orkla ASA vil etter endringen hovedsakelig treffe beslutninger knyttet til eierposisjonene i porteføljeselskapene. Vesentlige beslutninger knyttet til strategi, organisasjon, drift og investeringer mv. i porteføljeselskapene vil fremover i hovedsak bli truffet i styrene i porteføljeselskapene. Antall ansatte i Orkla ASA har som følge av endringene blitt redusert fra ca. 230 til ca. 90 ansatte.

Søknaden om endringene i styrerepresentasjon i konsernet er drøftet med de tillitsvalgte, representert ved Orklas faglige representantskap og underskrevet av konserntillitsvalgt Terje Utstrand, som har gitt sin støtte til forslaget om ny styrerepresentasjon.

Selskapets søknad

Selskapet søker om at de ansatte ved fremtidige valg skal velge styremedlemmer i samsvar med hovedregelen i allmennaksjeloven § 6-4. Det betyr at antall styremedlemmer som skal velges av de ansatte vil være knyttet opp til antall ansatte i Orkla ASA og størrelsen på styret.

Med dagens antall ansatte i Orkla ASA vil det innebære minimum to styremedlemmer og inntil en tredjedel av styrets medlemmer (med tillegg av varamedlemmer). Dette vil innebære en reduksjon med ett medlem i forhold til i dag.

Siden Orkla ASA har blitt et investeringsselskap søkes det om én valgkrets som kun omfatter de ansatte i norske datterselskaper.

Selskapet søker om at ordningen med forholdstallsvalg videreføres.

I vedtaket fra Bedriftsdemokratineemnda i 2016 er det i punkt IV forutsatt at tre datterselskaper med flere enn 200 ansatte fritas fra plikten til å ha bedriftsforsamling. Det er ingen underliggende endringer for disse selskapene. Det foreslås at vedtaket oppdateres med gjeldende foretaksnavn. Det søkes om at følgende selskaper fritas fra plikten til å ha bedriftsforsamling: Orkla Home & Personal Care AS, Orkla Foods Norge AS og Orkla Confectionery & Snacks Norge AS.

Tvisteløsningsnemndas vurderinger

Tvisteløsningsnemnda har etter representasjonsforskriften § 45, kompetanse til å behandle søknad om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, søknad om å etablere felles representasjonsordninger og klager på valg. Forskrift 16. desember 2005 nr. 1569 om tvisteløsningsnemnd etter arbeidsmiljøloven § 2 gjelder. Etter denne forskriften settes nemnda med leder og to faste medlemmer.

Dersom det vil medføre vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansattes rett til representasjon kan Tvisteløsningsnemnda etter representasjonsforskriften § 46 første ledd gi helt eller delvis unntak fra reglene i aksjeloven eller allmennaksjeloven om ansattes rett til representasjon i styrende organer, eller reglene i representasjonsforskriften. Nemnda kan til enhver tid oppheve eller endre vedtaket dersom vilkårene ikke oppfylles eller forholdene endrer seg, jf. representasjonsforskriften § 46 femte ledd.

Det følger av aksjeloven § 6-5 fjerde ledd at «Kongen kan bestemme at paragrafen her skal gjelde for deler av et konsern eller slik gruppe». Videre følger det av representasjonsforskriften § 49 første ledd at dersom et selskap tilhører et konsern eller annen gruppe foretak som er knyttet sammen gjennom eierinteresser eller felles ledelse, og vilkårene for å inngå avtale etter § 42 ikke er oppfylt, kan nemnda fastsette særlige ordninger for konsernet eller gruppen, jf. allmennaksjeloven § 6-5 og § 6-35. Nemnda kan videre sette vilkår for vedtaket, jf. representasjonsforskriften § 49 tredje ledd.

Søknaden i saken er fremmet av advokat Knut-Marius Sture på vegne av konsernet. De tillitsvalgte i konsernet støtter søknaden. Søknaden er dermed fremmet i samsvar med § 50 første ledd.

Det følger av representasjonsforskriften § 46 femte ledd at Tvisteløsningsnemnda til enhver tid kan oppheve eller endre vedtak fattet etter § 46 første ledd dersom eventuelle vilkår ikke oppfylles eller forholdene endrer seg. Dette gjelder også vedtak fattet av Bedriftsdemokratinemnda, da Tvisteløsningsnemnda med virkning fra 1. januar 2018 overtok Bedriftsdemokratinemndas kompetanse til blant annet å behandle søknader om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, jf. representasjonsforskriften §§ 53 og 45.

Nemnda vil først ta stilling til om Bedriftsdemokratinemndas vedtak fra 1. februar 2016 skal oppheves.

Bedriftsdemokratinemndas vedtak av 1. februar 2016 oppheves

Nemnda har kommet til at vilkårene for å oppheve Bedriftsdemokratinemndas vedtak fra 1. februar 2016 er oppfylt.

Nemnda har kommet til at det har skjedd vesentlige endringer i strukturen i konsernet. Nemnda har lagt vekt på at styret i Orkla ASA etter endringen hovedsakelig treffer beslutninger knyttet til eierposisjonene i porteføljeselskapene, og at vesentlige beslutninger knyttet til strategi, organisasjon, drift og investeringer ikke lenger ligger i morselskapets styre. Nemnda legger vekt på at de ansatte etter nemndas vedtak 72/23 av 28. juni 2023, er sikret ansatterepresentasjon i de respektive datterselskapene som de er ansatt i.

Nemnda legger til grunn at forholdene i selskapet etter strukturendringene fra mars 2023 er slik at de ansatte ikke gis samme medvirkning som forutsatt i BDNs vedtak fra 2016.

Bedriftsdemokratinemndas vedtak av 1. februar 2016 - BDN 12/86 om konsernordning oppheves etter representasjonsforskriften § 46, femte ledd.

Ny konsernordning for Orkla ASA

Nemnda vil videre ta stilling til ny søknad om ny konsernordning der de ansatte i de norske datterselskapene skal ha rett til å sitte i styret til morselskapet. Ansatte velger styremedlemmer til Orkla ASA etter bestemmelsen i allmennaksjeloven § 6-4. Valget gjennomføres av og blant de ansatte i norske datterselskaper.

Antall styremedlemmer

Nemnda har kommet til at de ansatte i Orkla ASA og i norske datterselskaper har rett til styrerepresentasjon i styret etter reglene i allmennaksjeloven § 6-4.

Etter søknaden ønsker konsernet å gå fra en ordning hvor nemnda har fastsatt et fast antall styremedlemmer, til at antall styremedlemmer følger av allmennaksjeloven § 6-4, jf. § 6-5(2) regler. Nemnda har lagt vekt på at de ansatte fortsatt vil få rett til utvidet styrerepresentasjon i konsernstyret etter lovens ordning. Etter loven er antallet styremedlemmer som skal velges av de ansatte, avhengig av antall ansatte i Orkla ASA. Ut fra dagens ansatte skal inntil to medlemmer velges av og blant de ansatte.

Nemnda har kommet til at også dette innvilges, og har i sin vurdering lagt vekt på at det er bred enighet om ordningen mellom konserntillitsvalgte og ledelsen.

Valgkretser og forholdstallsvalg

Nemnda vil bemerke at det er søkt om unntak etter representasjonsforskriften § 7, jf. § 46 om valgkrets og forholdstallsvalg.

Nemnda har videre kommet til at valget gjennomføres i én valgkrets med forholdstallsvalg i de norske datterselskapene.

Nemnda har i sin avgjørelse lagt vekt på at konserntillitsvalgt støtter søknaden om at antallet valgkretser reduseres fra to til en valgkrets, hvor valget skal gjennomføres av og blant de ansatte i norske datterselskaper. Nemnda har i sin vurdering lagt vekt på at det etter strukturendringene i selskapet ikke er hensiktsmessig å ha to valgkretser, en i de svenske og en i de norske datterselskapene, og at de ansatte i datterselskapene i Sverige er ivaretatt gjennom representasjon i de respektive porteføljeselskapene.

Nemnda viser til at selskapet etter representasjonsforskriften § 17 første ledd kan deles inn i like mange valgkretser som det skal velges styremedlemmer og observatører, og at det derfor er i samsvar med forskriften å fastsette en valgkrets som kan velge minst to styremedlemmer med observatører. Nemnda kan da også fatte vedtak om færre valgkretser så lenge alle ansatte i de norske datterselskapene tilhører en valgkrets.

Nemnda innvilger videre unntak fra representasjonsforskriften § 7 og gir sin tilslutning til at valget i Orkla ASA skal skje i valgkretser ved forholdstallsvalg. Nemnda har lagt vekt på at valget har foregått slik siden Bedriftsdemokratinemndas vedtak av 1. februar 2016, og at konserntillitsvalgte har gitt sin tilslutning til dette.

Nemnda godkjenner at valg av ansatterepresentanter i styret skjer i en valgkrets med de norske datterselskaper, og at valget gjennomføres med forholdstallsvalg.

Fritak fra plikten til bedriftsforsamling.

Nemnda har videre kommet til at en viderefører ordningen med fritak for å ha bedriftsforsamling i de norske datterselskapene med mer enn 200 ansatte. Søknaden innvilges derved.

Nemnda viser til at konsernet etter allmennaksjeloven § 6-35 andre ledd kan avtale at selskapene ikke skal ha bedriftsforsamling. I denne saken foreligger ikke en slik avtale, og selskapet har derfor søkt om unntak etter allmennaksjeloven § 6-35.

Nemnda bemerker at det det i vedtak BDN 12/86 punkt IV var det gitt fritak fra plikten til å ha bedriftsforsamling for tre av den norske datterselskaper som har flere enn 200 ansatte. Nemnda oppfatter søknaden slik at noen av selskapene har endret navn, uten at det er noen realitetsendring i selskapene, slik at det søkes om en videreføring av dette punktet fra forrige vedtak.

Det er derfor ingen realitetsendringer fra det opprinnelige vedtak om unntak fra å ha bedriftsforsamling mot at de ansatte har rett til styrerepresentasjon i de selskapene de er ansatte i.

Nemnda godkjenner fortsatt unntak fra plikten til å ha bedriftsforsamling for selskapene:

Orkla Foods Norge AS
Orkla Home & Personal Care AS
Orkla Confectionery & Snacks Norge AS

Konklusjon

Etter allmennaksjeloven § 6-4 og § 6-5, jf. representasjonsforskriften § 17, § 46 jf. § 49 innvilges søknad om konsernordning med styrerepresentasjon i Orkla ASA.

Nemnda godkjenner følgende ordninger i Orkla ASA:

- I. Bedriftsdemokratinemndas vedtak BDN 12/86 av 1. februar 2016 oppheves.*
- II. Ansatte velger styremedlemmer til styret Orkla ASA etter bestemmelsen i allmennaksjeloven § 6-4, men slik at valget gjennomføres av og blant de ansatte i de norske datterselskapene. Antallet styremedlemmer som skal velges av de ansatte skal baseres på antall ansatte i Orkla ASA.*
- III. Valget skal gjennomføres i en valgkrets og som forholdstallsvalg.*
- IV. Følgende selskaper fritas fra plikten til å ha bedriftsforsamling: Orkla Home & Personal Care AS, Orkla Foods Norge AS og Orkla Confectionery & Snacks Norge AS.*
- V. Etablerer eller overtar konsernet nye selskaper eller bedrifter i Norge, forutsettes de ansatte i disse å bli innlemmet i den felles representasjonsordningen.*
- VI. Ellers gjelder aksjelovens og allmennaksjelovens regler om ansatterepresentasjon i styrende organer og representasjonsforskriftens bestemmelser om gjennomføring av valg.*
- VII. Godkjenningen gjelder inntil videre, jf. representasjonsforskriften §§ 46 og 49.*

Ordningen trer i kraft fra nemndas vedtak kommer fram til mottaker.

Tvisteløsningsnemnda

Anne Marie Due
Leder

21. desember 2023

Til orientering:

Nemndas vedtak gjelder for ubestemt tid med mindre nemnda bestemmer noe annet, jf. representasjonsforskriften § 46 siste ledd og § 49 siste ledd.

Tvisteløsningsnemndas vedtak kan ikke påklages, jf. forskrift om tvisteløsningsnemnd etter arbeidsmiljøloven § 6.